EŻAMI TAL- JUNIOR LYCEUM 2002
STUDJI SOĊJALI - SKEMA TA' MARKI

Taħriġ	Marki	Tweġibiet
A	Marka kull tweġiba Total 8 marki	1. Tajba 2. Ħażina 3. Tajba 4. Tajba 5. Ħażina 6. Tajba 7. Tajba 8. Ħażina
B.	Marka kull tweġiba Total 10 marki	1. L-ISKOLA PRIMARJA L-ISKOLA SEKONDARJA 2. FAMILJA GRUPPI TA' ĦBIEB 3. IR-RELIĠJON IL-LIĠI 4. OQSMA INDUSTRIJALI ĦADDIEMA TAS-SENGĦA 5. IL-KOMPJUTER L-INTERNET
Ċ	Marka kull tweġiba Total 8 marki	F'din l-ordni Fortifikazzjonijiet Port il-Kbir San Mikiel Sant'Anġlu Xiberras Imdina Cittadella L-Ordni
D (i)	Marka kull tweġiba (6 marki)	Żewġ pajjiżi għal kull kontinent - Afrika - Marokk, Tuneżija, Eġittu, Alġerija, Libja Asja - Iżrael, Libanu, Ċipru, Sirja, Turkija, Palestina. Ewropa - Malta, Franza, Albanija, Slovenja, Spanja, Italja, Greċja, Kroazja, Bosnia -Herzegovina, Jugoslavja. Ngħoddu tajjeb ukoll Ċipru, Turkija u Portugal
D (ii)	Marka kull tweġiba (6 marki)	Ara l-ktieb 'Ambjent Ġeografiku' paġna 39.
E	2 marki kull waħda. Marka għal kull punt tajjeb Total 10 marki	1. L-**Edukazzjoni** għandna bżonnha għaliex - • Tgħinna jkollna t-tagħrif, il-ħiliet u l-attitudnijiet biex inkunu ċittadini responsabbli • tagħtina tħejjija għad-dinja tax-xogħol • tiżviluppa fina l-ħiliet meħtieġa biex ikollna relazzjonijiet tajbin ma' bnedmin oħra 2. Ir-**Rispett** għandna bżonnu biex - • nifhmu aktar lill-oħrajn • naċċettaw id-differenza fl-ideat u fl-istili ta' għixien

		• naċċettaw lil xulxin • noħolqu komunita ta' bnedmin aħjar 3. Ix-**Xogħol** għandna bżonnu biex il-bniedem - • jiżviluppa r-riżorsi naturali • jiskopri dak li tagħtina n-natura • japplika r-regoli tax-xjenza • jgħin il-mixja tal-progress • isostni l-ekonomija tal-pajjiż • ikollu mezz ta' għixien • jitgħallem jaħdem fi grupp • jitgħallem l-etika tax-xogħol bħal puntwalita, reponsabbilta, komunikazzjoni, sforz kollettiv 4. Il-**Lingwi** għandna bżonnhom biex - • nikkomunikaw • nitgħallmu dwar kulturi differenti • ikollna aktar opportunitajiet ta' xogħol 5. Il-**Qorti** għandna bżonnha biex - • tinterpereta u tapplika l-liġi • tamministra l-ġustizzja maċ-ċittadini fi kwistjonijiet li jinqalgħu • tiddefendi d-drtittijiet taċ-ċittadini • tibgħat messaġġi posittivi dwar l-imġiba fis-soċjeta
F	Marka kull tweġiba (Minn 2 sa7) 6 marki	1. Victoria 2. Mellieħa 3. Rabat (Malta) 4. Bormla jew Cospicua 5. Mġarr (Għawdex) 6. Marsalforn 7. Xlendi
Ġ i)	Marka kull waħda (5 marki)	Waħda minn dawn jew oħra li tagħmel sens 1. • 8 ta' Settembru(1565) • Jum il-Vitorja • Il-Bambina 2. • 7 ta' Ġunju (1919) • Is-Sette Giugno 3. • 21 ta' Settembru(1964) • Jum l-Indipendenza 4. • 13 ta' Diċembru (1974)

Ġ ii)	(3 marki)	• Jum ir-Repubblika 5. • 31 ta' Marzu (1979) • Jum il-Ħelsien Punti tajbin fuq waħda minn dawn il-festi nazzjonali • Jum il-Vitorja- ir-Rebħa ta' l-Assedju jew tat-Tieni Gwerra Dinjija • Is-Sette Giugno-L-Irvellijiet tal-Maltin kontra l-Ħakma Ingliża-Il-Mewt ta' l-Erba' Maltin • Jum l-Indipendenza- Malta ma tibqax kolonja- Stat Sovran -Monarkija fil-Commonwealth • Jum ir-Repubblika – Malta taħtar l-ewwel President- Kostituzzjoni Repubblikana miktuba mill-Maltin • Jum il-Ħelsien-Tmiem tal-Bażijiet Militari f'Malta Stat Sovran
G	Marka għal kull eżempju Total 8 marki	1. Tnejn minn dawn jew oħrajn li jagħmlu sens Ħaġar Qim Imdajra Tarxien Ipoġew Ta' Ħaġrat Skorba Ġgantija Santa Verna Borġ in-Nadur 2. Tnejn minn dawn jew oħrajn li jagħmlu sens Sajjieda Bdiewa Raħħala Kaċċaturi Bennejja Skulturi Pitturi Qassisin Mara tad-dar Tal-Fuħħar u mgħallem ta' l-għodda 3. Tnejn minn dawn jew oħrajn li jagħmlu sens Ġirolmu Cassar Francesco Laparelli 4. Tnejn minn dawn jew oħrajn li jagħmlu sens (anki jekk ma jingħatax l-isem speċifiku) Bereġ Knejjes (Kattidral) Palazzi Swar ġewwa l-Belt Valletta
GĦ	Marka għal kull punt tajjeb, skond l-iskeda Total 12-il marka	Dawn it-tweġibiet jew oħrajn li jagħmlu sens fil-kuntest 1. In-nies ta' dil-gżira jistgħu jaħdmu bħala SAJJIEDA, BDIEWA, RGĦAJJA, KAĊĊATURI jew BENNEJJA (2 marki) 2. Kull waħda minn dawn it-tweġibiet hija tajba – Mexxej - 'leader' - il-liġijiet - ir-regoli – id-dixxiplina (Marka waħda) 3. Tlieta minn dawn it-tweġibiet huma tajbin – • jitkellmu bejniethom • jisimgħu lil xulxin • jikkomunikaw • jaqraw u jiktbu

		• kif jistadu • x'jistgħu jagħmlu mill-ħut li jaqbdu • kif jaħdmu r-raba' • x'jistgħu jagħmlu bil-ħxejjex • is-sengħa tal-bini • xi sengħa oħra (3 marki) 4. **Parlament:** • Nies minn fost il-poplu ta' pajjiż partikulari li jiġu magħżula bil-vot taċ-ċittadini biex jitkellmu f'isimhom. • Flimkien jagħmlu grupp wieħed li jissejjaħ Kamra tar-Rappreżentanti. • Ix-xogħol tal-parlament hu li jressaq il-liġijiet, Jiddiskutihom u jgħaddihom bil-vot ta' l-akbar numru ta' rappreżentanti jew deputati tan-nies li jkunu ivvotawlhom. (3 marki) 5. Sentenzi bħal dawn li ġejjin u oħrajn li għandhom tifsira jew sens simili jistgħu jingħataw bħala tweġiba tajba – • 'Ċittadini tajbin' huma dawk li jfittxu l-ġid ta' l-oħrajn • Biex inkunu ċittadini tajbin m'għandniex inkunu egoisti • Ċittadin veru jfittex li jkun jaf l-istorja ta' pajjiż • Ċittadini tajbin ikunu kburin bil-kultura ta' pajjiżhom • Ċittadini li jħobbu 'l pajjiżhom jaħdmu biex Iżommu l-ambjent nadif • Ċittadini tajbin iħarsu l-wirt storiku ta' pajjiżhom • Iċ-ċittadin veru jfittex li jkun jaf liema huma l-liġijiet ta' pajjiżu u jimxi magħhom. • Iċ-ċittadini tajbin ikunu jafu xi drittijiet għandhom u liema huma d-dmirijiet li jridu jaqdu. (3 marki)
H	Marka kull tweġiba. It-tweġibiet għandhom ikunu sentenzi. Min jikteb fil-qasir jiġifieri kelma jew tnejn jitlef marka għal kull tlett tweġibiet tajbin.	Dawn it-tweġibiet jew oħrajn li jagħmlu sens fil-kuntest 1. Fabbrika hija bini li fih jiġu maħduma l-oġġetti li għandna bżonn. 2. L-injam kien il-materja prima fil-fabbrika tas-siġġijiet. Il-verniċ kien il-materja prima fil-fabbrika tas-siġġijiet. 3. Il-prodotti lesti kienu s-siġġijiet u ċ-ċikkulata. 4. Tnejn minn dawn il-prodotti oħra li jsiru fil-fabbriki Maltin: żraben, ħwejjeġ, għamara, prodotti tal-ħġieġ, fuħħar, birra, luminata, inbid, flus u chips tal-kompjuter. 5. Dan il-post jissejjaħ 'Qasam Industrijali' 6. Waħda minn dawn

	Total 8 marki	• Il-fabbriki jkunu bogħod mid-djar minħabba l-ħsejjes tal-makkinarju. • Il-fabbriki jkunu bogħod mid-djar minħabba t-tniġġis li jista' jkun hemm. • Il-fabbriki jkunu bogħod mid-djar minħabba l-perikli minn xi kimika. 7. Tweġiba waħda minn dawn Pawlu u Marija jridu jfissru li parti kbira mis-siġġijiet kienu għas-suq barrani. Pawlu u Marija jridu jfissru li parti kbira mis-siġġijiet kienu se jinbiegħu fi ħwienet ta' pajjiżi oħra. 8. Tweġiba waħda minn dawn Huma tgħallmu kemm għandhom xogħol iebes il-ħaddiema tal-fabbriki. Huma tgħallmu kemm trid affarijiet biex tiftaħ fabbrika. Huma tgħallmu kemm jafu jaħdmu l-ħaddiema Maltin. Huma tgħallmu li hemm proċess twil biex ikollna l-prodotti fid-djar tagħna.
Ħ	1) 5 marki 2) marka 3) marka 4) 2 marki 5) marka	Marka għal kull sentenza tajba li tagħmel sens fil-kuntest Punti msemmija bħal • Bini mwaqqa' • Arja fgata bid-duħħan u trab • Storbju u konfużjoni • Biki u biża' • Ambulanzi , pulizija u suldati Pajjiż minn dawn Ġermanja Italja Ġappun Pajjiż minn dawn jew oħrajn li kienu alleati sakemm ċedew Ingilterra Russja Awstralja New Zealand Stati Uniti Tnejn minn dawn • Mietu ħafna mill-għeżież tagħna • Bosta spiċċaw feruti • Batew il-ġuħ u l-mard • Ħassew il-biża' mill-bombi • Sofrew il-firda tal-familji • Ħafna tilfu djarhom u ġidhom • Ħafna kellhom imorru f'postijiet oħra Il-konvoj ta' Santa Marija ifisser il-miġja f'Malta ta' għadd ta' vapuri mgħobbija bl-ikel u bil-'fuel', li kien tant meħtieġ biex Malta ma ċċedix lill-forzi Nażisti u Faxxisti waqt it-Tieni Gwerra Dinjija. Jissejjaħ hekk għax dan il-konvoj ta' vapuri daħal f'Malta qrib nhar Santa Marija fil-15 ta' Awissu 1942.